

STORTINGET

Representantforslag 82 S

(2021–2022)

fra stortingsrepresentantene Mari Holm Lønseth, Mahmoud Farahmand og Anne Kristine Linnestad

Dokument 8:82 S (2021–2022)

Representantforslag fra stortingsrepresentantene Mari Holm Lønseth, Mahmoud Farahmand og Anne Kristine Linnestad om hjemmel til å rutinemessig gjennomføre visitasjon og undersøkelse av asylsøkere i forbindelse med asylregistreringen

Til Stortinget

Bakgrunn

Antallet asylsøkere som ankommer Norge, er nå lavt. I 2020 var antallet asylsøkere 1 386, men det var spesielt lavt på grunn av koronapandemien. I 2019 søkte i overkant av 2 300 personer om asyl i Norge, noe som var det laveste tallet siden 1997. Det lave antallet asylsøkere til Norge de siste årene må ses i sammenheng med tiltak som er satt i verk på yttergrensen til EU, og samarbeid mellom EU og tredjeland samt mellom Norge og tredjeland. Det må også ses i sammenheng med signaleffekten det har hatt at norsk innvandringspolitikk har blitt strammet inn.

Det er ikke gitt at situasjonen med lave ankomster til Norge vil fortsette. Den spente situasjonen ved Europas yttergrense og forhåpentligvis en mer åpen verden etter en pandemi vil kunne føre til økt press også i Norge.

Forslagsstillerne mener det er avgjørende at Norge er forberedt på økt migrasjon til Norge. Det trengs mer effektive regler for å sikre rask avklaring av asylsøkeres identitet, reiserute og eventuelle tilknytning til kriminalitet. Forslagsstillerne vil derfor foreslå at det innføres en hjemmel for rutinemessig visitasjon av asylsøkere,

herunder også søkerens mobiltelefon eller andre lagringsenheter.

Registreringsprosessen i asylsaker må være effektiv og rask. Det er avgjørende for raskt å kunne vurdere om asylsøkeren skal få opphold og integreres i Norge, eller om vedkommende skal returneres til hjemland, annet Dublin-land eller trygt tredjeland. Ofte mangler asylsøkere gyldige reisedokumenter. Enkelte år mangler over 90 pst. av asylsøkerne gyldige reisedokumenter. Noen oppgir uriktig identitet eller oppgir uriktige opplysninger om asylgrunnlag. Andre skjuler kriminell bakgrunn eller andre opplysninger av sikkerhetsmessig betydning. Utlendingsmyndighetene og politiet må sikres effektive verktøy for å få kartlagt asylsøkeres identitet og deres asylgrunnlag. Dersom utlendingsmyndighetene ikke tidlig får tilgang til de korrekte opplysningene om søkerens identitet, er det en fare for at asylsøkeren får opphold på uriktig grunnlag, og at dette senere ikke blir avdekket.

I dagens regelverket er det politiloven § 10 som gir hjemmel for visitasjon. Bruk av visitasjon etter dagens regler forutsetter tvil om utlendingens identitet. Det er dermed ingen hjemmel for generell, rutinemessig visitasjon av asylsøkere. Politiloven § 10 gir også kun hjemmel for visitasjon for å oppklare identitet, ikke for å avdekke reiserute og opplysninger av betydning for søknadvurderingen samt avdekke forhold som kan ha betydning for om søkeren utgjør en sikkerhetsrisiko.

Mange asylsøkere ankommer Norge uten gyldige reisedokumenter, men har mobiltelefon eller andre elektroniske lagringsenheter. Undersøkelse av mobiltelefon og elektroniske lagringsenheter vil kunne bringe søkerens identitet på det rene, avklare reiserute og avklare hvilket nettverk søkeren har i hjemlandet, og om vedkommende er knyttet til terror.

Regjeringen Solberg sendte på høring et forslag om endringer i utlendingsloven og utlendingsforskriften – visitasjon og undersøkelse av asylsøkere ved registrering mv. Dette forslaget har fått støtte i høringen fra blant annet Politiets sikkerhetstjeneste, Politidirektoratet, Utlendingsnemnda, Utlendingsdirektoratet og Nasjonalt ID-senter.

Forslag

På denne bakgrunn fremmes følgende

for s l a g:

Stortinget ber regjeringen snarest fremme forslag om endringer i utlendingsloven som gir hjemmel for visitasjon og undersøkelse av mobiltelefoner og andre elektroniske lagringsenheter i forbindelse med asylregistreringen.

24. januar 2022

Mari Holm Lønseth

Mahmoud Farahmand

Anne Kristine Linnestad